

ደንቢ ስነ-ምግባር አቅራቢ

PRIMARK®

ደንቢ ስነ ምግባር አቅረብቲ

- 1. ስራ ምቹጻር ብድልየት ዝውሰን
 - 1.1 ብምግዳድ፣ ብርክኩብ ወይከዓ ብዘይድልየት ዝተገበረ ናይ እሱር ስራ ኣይህሉን።
 - 1.2 ስራሕተኛታት ትሕጃ ወይከዓ ናይ መንነት መፍለጢ ወረቓት ምስ መስርሒኦም ከቐምጡ ኣይግደዱን። ግቡእ ዝኹነ ምልክታ ብእዋኑ ብምሃብ ስርሖም ንምግዳፍ መሰል ኣለዎም።
- 2. ማሕበር ምጥያሽ ኮነ ንረብሕኦም ተወዲቦም ምድርዳር መሰል ኣለዎም።
 - 2.1 ብዘይ ዝኹነ ኣፈላላይ ስራሕተኛታት ኣባል ሞያ ስራሕተኛታት ናይ ምዃን ወይከዓ ማሕበር ኣጣይሾም ብሓባር ናይ ምድርዳር መሰል ኣለዎም።
 - 2.2 እቲ መስርሒ ንናይ ምንቅስቓስ ሞያ ማሕበራት ኮነ ውድባዊ ኣሰራርሕኦም ቅሩብ ክኸውን ኣለዎ።
 - 2.3 ተወከልቲ ስራሕተኛታት ኣፈላላይ ከግበሮም የብሉን ጥራሕ ከይኮነስ ዝተወከሉሉ ስራሕ ኣብቲ ናይ ስራሕ ቦታ ክኸውን ዕድል ክረኽቡ ኣለዎም።
 - 2.4 መሰል ማሕበር ምጥያሽን ብሓባር ምድርዳርን ብሕጊ ዝተኣገተሉ ኩነታት እንተሃልዩ እቲ መስርሒ ተመሳሳሊ ዝኹነ፣ ጽልዋ ዘይብሉ ናጻ ማሕበር ከጣይሹን ከቃለሉን ከሳልጥ ኣለዎ እምበር ከተዓናቕፍ የብሉን።
- 3. ናይ ስራሕ ኩነታት ሓዲጋ ዘይብሉምን ጽርየት ዝተላበሱን ክኹኑ ኣለዎም
 - 3.1 እቲ ዘሎ ወድዓዊ ፍልጠት እንዳስትሪን ከስዕቦ ዝኸእል ዝርዝር ሓዲጋ ዝኣመተ፣ ሓዲጋ ዘይብሉን ጥዕንኡ ዝተሓለወ ናይ ስራሕ ሃዋህው ክፍጠር ኣለዎ። ኣብቲ እዋን ስራሕ፣ ምስቲ ስራሕ ዝተተሓሓዘ ወይ ከዓ ብሰንኪእቲ ስራሕ ዝፍጠሩ ሓዲጋታትን ኣብ ጥዕና ጉድኣት ዘምጹኡን ንምእላይ እኹል ስጉምቲ ክውሰድ ኣለዎ።
 - 3.2 ስራሕተኛታት ስሩዕን ኣብ ማህደር ዝሰፈረ ናይ ጥዕናን ደሕንነትን ስልጠና ክረኽቡ ኣለዎም። እዞም ስልጠናታት ድማ ንሓደሽቲ ወይ ከዓ ንኻልኣይ ግዜ ዝምደቡ ስራሕተኛታት ክወሃቡ ኣለዎም።
 - 3.3 አቕርቦት ጽሩይ ሽቓቕ፣ ማይ ቡምባን እንተተኻኢሉ ድማ ዝተማልአ መግቢ መቐመጢ ክዳለዉ ኣለዎም።
 - 3.4 እንድሕር ደኣ ዝወሃብ ኮይኑ ጽሩይ፣ ድሕነቱ ዝተሓለወን መሰረታዊ ድልየት እቶም ስራሕተኛታት ዘማልኡ ክኸውን ኣለዎ።
 - 3.5 ነዚ ደንቢ ዝተመልከተ ትካል ነቶም ላዕሊዎት አመራርሓ ስራሕ ኣብ ጥዕናኦምን ደሕንነቶምን ሓላፍነት ክህብ ኣለዎ
- 4. ኣከባቢያዊ ረጅሒታት
 - 4.1 ፕሪማርክ ንኩነታት ኣከባቢያዊ ስነ-ምሕዳር ዘለዎ ተገዳስነት ንኹሎም ቅቡል ዝኹነ ኣከባቢያዊ መለክዒ ዘማልኡ አቅረብቲ ከማቕል ድልውዮ።
- 5. ምዝመዛ ጉልበት ህጻናት ምግባር ኣይክኣልን
 - 5.1 ህጻናት ኣብስራሕ ክቐጽሩ የብሉምን።
 - 5.2 ኣብ ስራሕ ቦታ ንዝርከቡ ህጻናት ኣብ ዕድመ ስራሕ ክሳብ ዝበጽሑ ኣብ ጽርየት ዘለዎ ትምህርቲ ንኸጸንሑ ኩሎም ትካላት ፖሊሲታትን መርሃ-ግብሪን ከምህዙ ኣለዎም። ትርጉም 'ህጻን'ን 'ሽቕሊ ህጻን' ኣብ መምርሒኦም ክሕውሱ ኣለዎም።
 - 5.3 ህጻናትን ዕድሚኦም 18 ዓመት ዘይመልአ መናእሰያትን ምሽትን ሓዲጋ ከስዕቡ ዝኸእሉ ስራሕቲ ክሰርሑ ኣይግባእን።
 - 5.4 እዞም ፖሊሲታትን ኣሰራርሓትን ምስ ኣገባብ ዘለዎም መለክዒ ዓለም-ለኸ ትካል ስራሕ ዝተሳነዩ ክኹኑ ኣለዎም።

6. ንምንባር ዝኣክል መሃያ ይኸፈል

- 6.1 ንናይ ሰሙናዊ ስራሕ ዝኸፈል መሃያን ጥቕማጥቕምን ብጎጂነት ካብ መንጎ ሃገራዊ ሕጋዊ መለከዲን ናይ ኢንዱስትሪ ደረጃ መዐቀኒ እቲ ዝለዓለ ክኸውን ኣለዎ። ዝኹነ ይኹን መሃያታት መሰረታዊ ድልየታት ንምምላእን ዝተወሰነ እቶት ንምርካብን ዝኣክሉ ክኹኑ ኣለዎም።
- 6.2 ኩሎም ስራሕተኛታት ሓበሬታ ብዛዕባ ኣቆጻጽርኦምን መሃይኦምን ቅዲሚ ስራሕ ምጅማሮም ብዝርድኦም ቋንቋ ብጽሑፍ ክወሃቡ ኣለዎም። ዝርዝር ኩነታት መሃይኦም ድማ ክፍሊት ክግበር ከሎ ብጽሑፍ ክወሃቡ ኣለዎም።
- 6.3 በዘይ ግልጺ ፍቓድ እቲ ስራሕተኛ ብኹም ስነ ስርዓታዊ ስጉምቲ ወይከዓ ብሃገራዊ ሕጊ ብዘይተወሰነ ከይዲ ካብ መሃያ ዝኹነ ስራሕተኛ ምቕራጽ ኣይፍቀድን።

7. ሰዓታት ስራሕ ኣመና ብዙሕ ኣይኮነን

- 7.1 እቲ መደበኛ ዝበሐል ናይ ስራሕ ሰሙን ዝኸፈል ክፍሊትን ጥቕማጥቕሚታትን እንተወሓደ ምስ 'ቲ ብብሔራዊ ደረጃ ሕጋዊ ተባሒሉ ዝተቀመጠ ወይ ካዓ ኩብኡ ንላዕሊ ዝኹነን መደበኛ መበገሲ ክፍሊት እንዲስትሪ ተባሒሉ ዝተቀመጠ ማዕረ ኽህውን ኣለዎ። ኣብዝኹነ ይኹን እዋን ንመኣልታዊ ስራሕ ዝኸፈሉ ክፍሊታት ኩል ጊዜ ነቶም መሰረታዊ ድሌታት ወዲ ሰብ ኣማሊኦም ዝተወሰነ ትርፌ እቶት ዝምፅኡ ክኹኑ ኣለዎም። 7.2. መደበኛ ሰዓታት ስራሕ፡ ነቶም ካብ ስራሕ ሰዓታት ወጻኢ ዝኹኑ ከይደመርካ፡ ብኩንትራት ይግለጹ፡ ኣብ ሰሙን ድማ ልዕሊ 48 ሰዓታት ኣይከዱን።*
- 7.3 ኪኖ ስራሕ ሰዓታት ዝስራሕ ኩሉ ስራሕ ወለንታዊ ይኸውን። ብውልቀ ስራሕተኛን መላእ ሓይሊ ስራሕተኛታትን ናይ ዝተሰርሐ ስራሕ ደረጃ፡ ድግግምን ሰዓታትን ኣብ ግምት ብምእታው ድማ ሓላፍነታዊ ብዝኹነ መገዲ ኣብ መዓላ ይውዕል። ንስራሕ ስራሕ ብምትካእ ኣይስራሕን። ኪኖ ስራሕ ሰዓታት ዝስራሕ ስራሕ ካብ 125% ናይቲ ንስራሕ ሰዓታት ዝኸፈል ክፍሊት ዘይውሕድ መሃያ ይስልዓሉ።
- 7.4 ድምር ሰዓታት ስራሕ ናይ ሸውዓተ መዓልታት፡ ብመሰረት ኣብ ታሕቲ ዘሎ ዓንቀጽ 7.5 ዝፍቀድሉ ኩነታት ክሳብ ዘይተፈጥረ ካብ 60 ሰዓታት ኣይበዝሕን እዩ።
- 7.5 ዝስዕቡ ረጃቢታት ምስ ዝማልኡ ድምር ሰዓታት ስራሕ ናይ ሸውዓተ መዓልታት ኣብ ፍሉይት ኣጋጣሚታት ጥራይ ካብ 60 ሰዓታት ክበዝሕ ይኸእል፡-
 - ብሃገራዊ ሕጊ ዝፍቀድ ምስ ዝኸውን፡
 - ምስቲ ንዝበዝሐ ክፋል ሓይሊ ስራሕተኛታት ዝውክል ማሕበር ስራሕተኛታት ብናጻ ዘቲኻ ኣብ ሓባራዊ ስምምዕ ምስ ዝብጻሕ፡
 - ጥዕናን ድሕነትን ስራሕተኛታት ንምሕላው ግቡእ መከላኸሊ ኣገባባት ምስ ዝዝውተር፡
 - ከምኡ'ውን
 - * እቲ ኣስራሒ ነቲ ኣብ ቦታ ስራሕ ዝረኣ ካብ ትጽቢት ወጻኢ ዝኹነ ጥርዚ ፍርያት፡ ዝፍጠር ሓዲጋታት ወይ ህጽጽ ኩነታት ምስ ፍሉይ ኣጋጣሚታት ከም ዝጽብጸብ ከረድኦ ምስ ዝኸእል።
- 7.6 ስራሕተኛታት ኣብ ነፍስ ወከፍ ሸውዓተ መዓልቲ እንተወሓደ ናይ ሓደ መዓልቲ ዕረፍቲ ይወሃቦም ወይ ድማ ብሃገራዊ ሕጊ ዝፍቀድ ምስ ዝኸውን ኣብ ነፍስ ወከፍ 14 መዓልቲ ናይ 2 መዓልቲ ዕረፍቲ ይወሃቦም።

* ምቹእ ኣብ ዝኹነሉ ግዜ ኣብ ደሞዝ ስራሕተኛታት ምጉዳል ከይገበርካ፡ ንቡር ሰዓታት ስራሕ ግን ብቐጻሊ እናነከኻ ናብ 40 ሰዓታት ኣብ ሰሙን ከም ዝወርድ ምግባር ኣድላዩ ምጃኑ ኣህጉራዊ መለክዒታት ይገልጽ።

8. ሌላን ጉሌላን ከህሉ የብሉን

8.1 ብምክንያት ዓሌት፣ ማሕበራዊ መደብ፣ ብሔራዊ መንነት፣ ሃይማኖት፣ ዕድመ፣ ጾታ፣ ስንክልና፣ ጾታዊ አመለካከታ፣ ኩነታት ሓዳር፣ ሞያዊ ውዳብ ወይከዓ ፖለቲካዊ ርክብ አብ እዋን ምቕጻር፣ ካሕሳ ምሃብ፣ ናይ ስልጠና ዕድል ምሃብ፣ ደረጃ ዕብየት ምሃብ፣ ካብ ስራሕ ምስጓግ ወይ ከአ ብጡረታ ምስንባት ክህልው የብሉን፡፡

9. ቀዋሚ ስራሕተኛ ናይ ምዃን መሰል ይወሃብ

- 9.1 9.1. ብዝተኻለለ መጠን ስራሕቲ ኩሉ ምስቲ ናይቲ ሃገር ቅቡል ዝኹኑ ሕጊን አሰራርሓን ዝተዋደደ ክኸውን አለዎ፡፡
- 9.2. ካብ ስራሕ መሰርሕን ስራሕተኛን ተዛምዶ ተበጊሶም ብናይ ስራሕ ወይከዓ ማሕበራዊ ሓለዋ ሕጊን ደንብታትን ዝተሓንጸጹ መሰል ስራሕተኛታት ካብ' ዚ ብዝስዕቡምክንያታት ክእለዩ አይግብአምን፡-
- ስራሕ ጥራሕ ዝምልከት ውዕል
- ናይ ፍርቂ ስራሕ ውዕል
- አብ ገዛ ወሲድካ ናይ ምስራሕ አካይዳ
- ንስራሕተኛታት ሞያ ንምምሃር ወይከዓ ቀዋሚ ስራሕ ንምሃብ ዝግበሩ ሓቅነት ዘይብሉም ናይ እናሰራሕካ ምልምማድ ትልሚታት
- አዝዩ ዝበዝሐ ብዝተወሰነ ግዜ ዝተዓቀበ ናይ ስራሕ ውዕል ምጥቃም

10. ጭካነ ዝመልእኑ ኢሰብአውን አተሓሕዞ አይፍቀድን

10.1 አካላዊ መቕጻዕቲ ምብጻሕ ወይከዓ እዚ ንምግባር ምፍርራሕ፣ ጾታዊ ወይ ከዓ ካልእ ዓይነት በደል፣ አገባብ ዘይኮኑ ነገራት ምዝራብ ወይ ድማ ካልኦት ነዚአም ዝአምሰሉ ምፍርራሓት ዝተኸልከሉ እዮም፡፡

11. ሕጋዊ ረጅሒታት

- 11.1 ፕሪማርክ ንግዲ አብዘካይደሉ ቦታታት ዘለዉ ሕጊታትን ደንብታትን ንምክባር ድልውዮ፡፡ ከምኡውን ነዞም ሕጊታትን ደንብታትን ንምግሃስ እናፈለጠ አይንቀሳቅስን፡፡
- 11.2. ፕሪማርክ አገደስቲ ሕጊታትን ደንብታትን ምስ ዝግህሱ አቕረብቲ እናፈለጠ አይሰርሕን፡፡

12. ጉብኝነትን ግዕዝይናን አይጽወርን

- 12.1 ገንዘብ ምሃብ፣ ምክፋል፣ ጉብ ንኽህቡ ምግዳድ ወይ ከአ ጉብ ምውሳድ፣ ጉዳይ ናይ ምቕልጣፍ ክፍሊት ሓዊሱ ብጽኑዕ ክልኩልዮ፡፡ ጉብ ንኣደ አብ ንግዲ ይኹን አብ ናይ መንግስቲ ስራሕ ዘሎ ሰብ ናይ ንግዲ ላዕለዋይነት ንምርካብ ወይ ከአ እቲ ተቐባሊ ብዘይ አገባብ ንኸሰርሕ ንምትብባዕ ዝግበር ዝኹን ይኹን ውህብቶ፣ ሓገዝ ወይ ከአ መተባብዒ ክኸውን ይኽእልዮ፡፡ ጉብኝነት ብሳልሳይ ወገን (ወኪል፣ ተወካሊ፣ መንጎኛ) ጉብ ብምሃብውን ክፍጸም ይኽእልዮ፡፡
- ካብ'ዚ ዝስዕቡ አብነት ናይ ጉብ ዓይነታት እዮም፡-
- ውህብቶ ምሃብ ወይከዓ ናይ ጉዕዞ ወጻኢ ምሽፋን
- ገንዘብ ክይከፈልካ ናይ ዝኹን ትካል አገልግሎት፣ ንብረት ወይ ከዓ አቕሑ ምጥቃም

- ገንዘብ ምሃብ
 - ልቃሕ፣ ውሕስነት ልቃሕ ወይ ከአ ካልአት ጥቕምታት ምቕራብ
 - ንዓባል ስድራ ንሓዋሩ ከጠቅም ንዝሕሰብ ዓሚል፣ ናይ ህዝቢ ወይከዓ መንግስቲ ትካል ሓላፊ ከም ስኮላርሺፕ ወይከዓ ሓለዋ ጥዕና ዝኣምሰሉ ጥቕምታት ምቕራብ
 - ምስቲ ናይ ስራሕ ውዕል ዝፍጽም ሰብ ርክብ ንዘለዎ ሰብ ምምቃል ናይቲ ስራሕ ንክሰርሕ ምግባር
 - ብስድራ እቲ ንሓዋሩ ክጥቀም ዝሕሰብ ዓሚል፣ ናይ ህዝቢ ወይ ናይ መንግስቲ ሓላፊ ዝውነኑ ትካላት ምጥቃም
- 12.2 ስራሕ ንምስላጥ ዝግበር ክፍሊት ማለት ከም ሺዛ ወይከዓ ናይ ጉምሩክ ምጽራይ ንምቅልጣፍ ብዘይእርኑብ ሰራሕተኛ መንግስቲ ዝሕተት ቁሩብ ገንዘብ ማለት'ዩ። እዚ ዓይነት ክፍሊት ኣዝዩ ዝተኸልከለ'ዩ።
- 12.3 ኩሎም ኣቕረብቲ፣ ተወከልቶምን ሰራሕተኛታቶምን ሕጊታት ኣንጻር ጉብኝነትን ግዕዝይናን ክኸብሩ ኣለዎም። እንድሕር ደኣ እዚኦም ዝኣምሰሉ ሕጊታትዘየለው ተኹይኖም ወይከዓ ደረጃኦም ካብ ናይ UK Bribery Act 2010 ዝተሓተ ተኹይኑ ነዚ ቅድም ኢሉ ዝተጠቐሰ ሕጊ ክግዝኡ ኣለዎም።
- 12.4 ሰራሕተኛታቶም ወይከዓ ምስ ንግዶም ርክብ ዘለዎም ሰባት ገበን ጉብኝነትን ግዕዝይናን ካብ ምፍጻም ንክዕቀቡ ኣቕረብቲ ኣሰራርሓ ኣንጻር ጉብኝነትን ግዕዝይናን ኣብግብሪ ከውዕሉ ኣለዎም። ዓርሶምውን ነዚኦም ኣሰራርሓታት ኣብ ግብሪ ከውዕልዎም ኣለዎም። ከምኡውን ኣዕጋቢ ብዝኸነ መልክዕ እናተተግበሩ ምዃኖም ንምርግጋጽ ብብእዋኑ ክፍትሹ ኣለዎም።

